ECLI:LV:RIRT:2018:0517.C33334918.5.S
Lieta Nr.C33334918
Lietas arhīva Nr.C-3349 -18/20

# SPRIEDUMS
**Latvijas Republikas vārdā**
Siguldā 2018.gada 17.maijā

Rīgas rajona tiesas tiesnese A.Ilstere, rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības „Balta" prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

## Aprakstošā daļa

*2018.gada 31.janvārī* AAS „Balta" (turpmāk – prasītāja) pārstāvis SIA „Julianus Inkasso Latvija" iesniegusi tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētājs) par zaudējumu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts ģimenes apdrošināšanas līgums un izsniegta polise Nr.354316102 par dzīvokļa pēc adreses /dzīvesvietas adrese/ (konstruktīvie elementi un esošais remonts) apdrošināšanu. Polises termiņš bija no 2012.gada 1.septembra līdz 2013.gada 31.augustam. 2012.gada 20.septembrī atbildētājs bojāja mantu apdrošinātajā dzīvoklī. Par minēto faktu uzsākts kriminālprocess. Prasītāja izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību Ls 98 (139,44 *euro*) par signalizācijas atjaunošanu un Ls 222,55 (316,66 *euro*) par dzīvokļa remonta atjaunošanu (no aprēķinātās atlīdzības summas atskaitīts pašrisks Ls 100 (142,29 *euro*)), kopā Ls 320,55 (456,10 *euro*)

Saskaņā ar likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.pantu apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem, izņemot gadījumus, kad ir nodarīts kaitējums personas dzīvībai, veselībai vai fiziskajam stāvoklim. Attiecīgi saskaņā ar minēto un Civillikuma 1779.pantu atbildētāja ir pienākums atlīdzināt nodarīto zaudējumu prasītājai.

Lietā ar ceļu policijas dokumentiem, rēķiniem un maksājumu uzdevumu pierādīti visi zaudējumu atlīdzības priekšnosacījumi.

Par zaudējumu apmaksas kavējumu prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus, kas atbilstoši Civillikuma 1765.pantam ir 6% gadā, t.i., 0,01644% par katru dienu. Likumiskie procenti aprēķināti par laika periodu no 2013.gada 14.jūlija līdz 2018.gada 22.janvārim pēc formulas: galvenais parāds 456,10 *euro* x kavēto dienu skaits 1652 x 0,01644 / 100, kas ir 45,61 *euro* (aprēķins apstādināts, sasniedzot 10% no galvenā parāda).

Prasītāja vērš uzmanību, ka regresa prasība ir cita vietā mantisko saistību izpildījušas personas prasība atdot samaksāto naudas summu vai citu mantisko vērtību. Attiecīgi arī prasība daļā par zaudējumu piedziņu par tiesvedības pakalpojumiem 103,30 euro ir apmierināma. Šāda tēze ir apstiprināta ar tiesu praksi civillietā Nr.C24087516. Civillikuma 1784.pants paredz, ja ārpuslīgumiskām attiecībām kādam nodarīts zaudējumsar otras personas prettiesisko darbību, tad zaudējuma nodarītājs atbild par visiem zaudējumiem. Apdrošināšanas atlīdzība izmaksāta sakarā ar to, ka atbildētāja rīcība bija prettiesiska un, tā kā atbildētājs nesedza prasītājai zaudējumus labprātīgi, prasītāja atbilstoši Sadarbības līguma Nr.01490-05-11 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai ir pilnvarojusi SIA „Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja minētos zaudējumus tiesas ceļā, līdz ar to prasītāji radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas 103,30 *euro* (fiksētā maksa 85,37 *euro* + PVN 21% 17,93 *euro*) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana utt.). Ņemot vērā minēto, prasītāja uzskata, ka atbildētāja pienākums ir segt ne tikai zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet arī zaudējumus, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanu tiesvedības procesā. Prasītājai nebūtu jācieš šie zaudējumi, ja atbildētājs savlaicīgi atlīdzinātu nodarīto zaudējumu par apdrošināšanas izmaksu.

Lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā un norāda, ka prasītāja nav izmantojusi mediāciju pirms prasības celšanas tiesā, kā arī nevēlas to izmantot tiesvedības laikā.

Pamatojoties uz likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.pantu un Civillikuma 1753., 1756., 1775. un 1779.pantu, lūdz tiesu:

1) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai zaudējumus 559,40 *euro* un likumiskos procentus par laika periodu no 2013.gada 14.jūlija līdz 2018.gada 22.janvārim 45,61 *euro*, kopā 605,01 *euro*;

2) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai visus tiesāšanas izdevumus, tajā skaitā, valsts nodevu 90,75 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro* apmērā,

3) atzīt prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6 % no galvenā parāda par laiku līdz sprieduma izpildei.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{21}$panta pirmās daļas noteikumiem 2018.gada 2.februārī atbildētājam uz viņa deklarēto dzīvesvietas adresi /dzīvesvietas adrese/ (lietas 34.lapa) ierakstītā sūtījumā nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojumu veidlapa, nosakot termiņu paskaidrojumu sniegšanai līdz 2018.gada 5.martam (lietas 35.lapa).

Sūtījums atpakaļ tiesai nav atsūtīts, paskaidrojumi par prasību nav sniegti.

Ar Rīgas rajona tiesas tiesnese s 2018.gada 21.marta lēmumu atbildētājam piemērota civiproesuālā sankcija – naudas sods 30 *euro* – par paskaidrojumu nesniegšanu lietā (lietas 39.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{25}$panta pirmo daļu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un sprieduma pieejamības datumu 2018.gada 17.maijā pusēm paziņots 2018.gada 21.martā (lietas 40.lapa).

Saskaņā ar Dzīves vietas deklarēšanas likumu dzīves vietas deklarēšanas mērķis ir panākt, lai ikviena persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu [..].

Civilprocesa likuma 56.$^{1}$panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja pavēste nosūtīta 56.pantā noteiktajā kārtībā, [..], uzskatāms, ka personai ir

paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu [..]. Savukārt 56.[1]panta otrā daļa noteic, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, [..], adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.[1]panta noteikumiem uzskatāms, ka tiesa ir informējusi atbildētāju par civillietas ierosināšanas faktu un lietas izskatīšanas datumu.

Civilprocesa likuma 250.[25]panta pirmā daļa noteic, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.[26]pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[22]panta pirmo daļu pusēm izskaidrotas viņu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei. Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti, lietas izskatīšana tiesas sēdē nav lūgta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[21]panta otrās daļas noteikumiem paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Pie minētajiem apstākļiem, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā, par lietas izskatīšanu rakstveida procesā pusēm paziņots.

**Motīvu daļa**

*Izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 92.pantu pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesību doktrīnā V.Bukovskis uzsvēris, ka prāvnieku strīdīgās attiecības tiesa apspriež pēc tiem datiem, kurus puses iesniegušas tiesai un vienīgi šie dati ir tiesai nepieciešamais procesuālais pierādījumu materiāls (V.Bukovskis, Civilprocesa mācības grāmata, Rīga, 1933., lpp.235).

Saskaņā ar Civilprocesa likumā nostiprināto sacīkstes un dispozitivitātes principu, katrs lietas dalībnieks pats izvēlas vai un kādā apmērā izmantot savas tiesības.

Tiesa ņem vērā to, ka atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 250.[23]pantā paredzētās tiesības – nav sniedzis rakstveida paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību un nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus, tādējādi tiesa secina, ka atbildētājam nav pamatotu iebildumu pret prasību.

Lai gan atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem, tomēr tiesa tos vērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa sprieduma pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesība rodas vai no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja zaudējumus, kas radušies saistībā ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu sistībā ar /pers. C/ piederošā nekustamā īpašuma /dzīvesvietas adrese/ (konstruktīvie elementi un esošais remonts) bojāšanu.

Likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 1.pants noteic, ka apdrošināšanas līgums ir apdrošinātāja un apdrošinājuma ņēmēja vienošanās, saskaņā ar kuru apdrošinājuma ņēmējs uzņemas saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju līgumā noteiktajā veidā, termiņos un apmērā, kā arī izpildīt citas līgumā noteiktās saistības un apdrošinātājs uzņemas saistības, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, izmaksāt līgumā norādītajai personai apdrošināšanas atlīdzību atbilstoši apdrošināšanas līgumam.

No lietas materiāliem redzams, ka 2012.gada 29.augustā /pers. C/ noslēgusi apdrošināšanas polisi Nr.354316102 - Ģimenes apdrošināšana ar līguma darbības periodu no 2012.gada 1.septembra līdz 2013.gada 31.augustam, apdrošinot nekustamo īpašumu /dzīvesvietas adrese/, pret šādiem apdrošinātajiem riskiem – uguns, dabas stihiskie posti, šķidruma vai tvaika noplūde, trešo personu ļaunprātīga rīcība, sadursme (lietas 19. – 20.lapa).

Lietā nav strīda, ka 2012.gada 20.septembrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Ziemeļu iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas lietvedībā atrodas kriminālprocess ar Nr.11092011121112, kas uzsākts 2012.gada 20.septembrī pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas par mantas bojāšanas faktu, kas konstatēts pēc adreses /dzīvesvietas adrese/, 2012.gada 20.septembrī. Noziedzīga nodarījuma rezultātā sabojātas šādas mantas – signalizācijas pults, 3 kustības sensori, 1 skaņas sensors, spogulis, sienā izlauzts caurums. Persona, kura sabojāja mantas, ir /pers. A/ (atbildētājs) (lietas 21.lapa).

2012.gada 21.septembrī /pers. C/ iesniegusi Atlīdzības pieteikumu Nr.417553 par īpašumam /īpašuma adrese/, nodarītiem zaudējumiem (lietas 22.lapa).

2012.gada 21.septembrī sastādīts Apskates protokols par konstatētajiem zaudējumiem. Notikuma apraksts – trešās personas prettiesiska rīcība – ielaušanās, demolēšana. Vainīgā persona aizturēta – telpā zem galda. Iesniegta remontdarbu tāme par tualetes telpas un sienas remontu, salabota signalizācija (lietas 23.lapa).

No rēķina par signalizācijas atjaunošanu Nr.3541 redzams, ka objektā /adrese/ atjaunota signalizācija, par darbu kopējo apjomu Ls 98 (139,44 *euro*) (lietas 28.lapa).

2012.gada 2.oktobrī sastādīta remontdarbu tāme par kopējo summu Ls 322,55 (458,95 *euro*) (lietas 29.lapa).

Lietas materiāliem pievienots 2012.gada 25.septembra maksājuma uzdevums Nr.71061, ar kuru prasītāja pārskaitījusi Ls 98 (139,44 *euro*) SIA „LABRĪT" kā atlīdzību lietā 417553 par signalizācijas atjaunošanu /adrese/ (lietas 30.lapa).

2012.gada 4.oktobra maksājuma uzdevums Nr.4107592 apliecina, ka prasītāja pārskaitījusi /pers. C/ Ls 222,55 (316,66 *euro*) kā atlīdzību lietā 417553 (lietas 31.lapa).

Tiesa atzīst, ka saistībā ar apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, kas notika 2012.gada 20.septembrī, atbilstoši apdrošināšanas līgumam, prasītāja izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību Ls 320,55 (456,10 *euro*).

2013.gada 17.jūnijā SIA „Julianus Inkasso Latvija" nosūtījusi atbildētājam paziņojumu par zaudējumu atmaksu Ls 320,55 apmērā līdz 2013.gada

24.jūlijam. Atbildētājs brīdināts par sekām, kādas iestašies, ja parādsaistības norādītajā termiņā netiks samaksātas (lietas 32.lapa).

No prasības pieteikuma izriet, ka atbildētājs paziņojumu ir atstājis bez ievērības.

Prasītāja lūdz no atbildētāja piedzīt zaudējumus 456,10 *euro* apmērā.

Civillikuma 1770.pantā noteikts, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums.

Ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zaudējumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas (*Kalvis Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata, TNA, Rīga. 2006. lpp.238.*).

Saskaņā ar Civillikuma 1771.pantu zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Tikai jau cēlies zaudējums, faktiski pastāvošs zaudējums ir jāatlīdzina.

Civillikuma 1772.pants noteic, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Kā atzinis Augstākās tiesas Senāts, minētās tiesību normas mērķis ir noteikt jau cēlušos zaudējumu veidus. Atbilstoši normas saturam cēlušies zaudējumi var būt divu veidu – tagadējās mantas samazinājuma un sagaidāmās peļņas atrāvuma veidā. Tagadējās mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi. Ķermeniskās lietas īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājumu dēļ attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums, proti, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā (*Senāta 2008.gada 29.oktobra spriedums lietā Nr.SKC-332; 2010.gada 21.oktobra spriedums lietā Nr.SKC-117*).

Zaudējumu atlīdzināšana ir galvenais civiltiesiskais līdzeklis tiesību aizskāruma mantisko seku novēršanai un tās mērķis ir nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku tāda stāvokļa atjaunošanu, kāds būtu bijis tad, ja aizskārums nebūtu noticis.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Tomēr zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai nepieciešams iegūt pierādījumus, kas apstiprina noteiktu priekšnosacījumu pastāvēšanu. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 2.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC – 143 norādīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv trīs priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no ievainojamības viedokļa; zaudējumu esamība; cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Atbilstoši Civillikuma 1773.pantā noteiktajam zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, netiešs – kad tas cēlies sagadoties sevišķiem apstākļiem vai attiecībām, nejaušs – kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvarama vara.

Civillikuma 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv trīs priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojuma darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209*).

Likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa noteic, ka apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem, izņemot gadījumus, kad ir nodarīts kaitējums personas dzīvībai, veselībai vai fiziskajam stāvoklim. Šis izņēmums nav spēkā, ja apdrošināšanas līgumā ir paredzēts piemērot kompensācijas principu.

Tiesa atzīst, ka šajā lietā ir piemērojama minētā likuma norma, jo prasītāja ir izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību, kā arī prasītāja ceļ prasību pret atbildētāju, pamatojoties uz minēto tiesību normu, norādot, ka atbildētājs ir atbildīgs par zaudējumu nodarīšanu.

Tiesai nav iesniegti pierādījumi, ka līdz lietas izskatīšanas dienai atbildētājs būtu atlīdzinājis prasītājai zaudējumus pilnībā vai daļēji.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pastāv visi priekšnoteikumi zaudējumu atlīdzībai, jo ar lietā esošajiem pierādījumiem apstiprinās atbildētāja prettiesiska rīcība un vaina, bojājot /pers. C/ piederošu mantu, un zaudējumu apmērs - 456,10 *euro* ir cēloniskā sakarā ar atbildētāja neattaisnojamu darbību – ielaušanos nekustamajā īpašumā un tā bojāšana. Līdz ar to prasītāja ir pierādījusi visus zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumus, proti, atbildētāja prettiesisko rīcību, zaudējumu esamību un cēlonisko sakaru, līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami zaudējumi 456,10 *euro*.

Prasītāja lūdz piedzīt likumiskos procentus 45,61 *euro* par laika periodu no 2013.gada 14.jūlija līdz 2018.gada 22.janvārim par 1652 kavētām dienām pēc formulas: galvenais parāds 456,10 *euro* x kavēto dienu skaits 1652 x 0,01644 / 100, kas ir 123,87 *euro*, bet procentu aprēķins sastādīts, nepārsniedzot 10% no galvenā parāda, kas ir 45,61 *euro*.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Ar procentiem atbilstoši Civillikuma 1753.pantā noteiktajam saprotama atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējuma samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1760.pantu, likumiskie procenti (1759.p.) prasāmi nevis atsevišķi, bet reizē ar galveno saistību [..].

Civillikuma 1765.panta pirmā daļa noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus tas ir, seši procenti no simta gadā.

Ņemot vērā minēto tiesību normu regulējumu un faktu, ka zaudējumi nav atlīdzināti, tiesa atzīst par pamatotu un samērīgu piedzīt no atbildētāja likumiskos procentus par laika periodu no 2013.gada 14.jūlija līdz 2018.gada 22.janvārim 45,61 *euro* apmērā.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja fiksēto maksu 103,30 *euro* apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā.

Minētais prasījums pamatots ar 2011.gada 12.oktobra Sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 ar SIA „Julianus Inkasso Latvija" (lietas 10.lapa) un 2017.gada 12.decembrī izsniegto pilnvaru Nr.PI/17/0119 (lietas 11.lapa).

Tiesas ieskatā, lemjot par šo izdevumu piedziņu, jānošķir un jāizvērtē izdevumu raksturs, lai neradītu procesuāli nevienlīdzīgu attieksmi pret lietas dalībniekiem Civilprocesa likuma regulējuma piemērošanā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma regulējumu ir ierobežoti pamati un nosacījumi ar tiesvedību saistīto izdevumu atgūšanai (Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkts, ceturtā un piektā daļa). Ar lietas vešanu saistītie izdevumi tiek atlīdzināti tikai tajos gadījumos, kad tie saistīti ar izdevumiem advokāta palīdzības samaksai (Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkts), bet nav paredzēts atlīdzināt izdevumus par citiem juridiskiem pakalpojumiem lietas vešanai. Turklāt tas ir procesuāls jautājums, kurš jāvērtē un jāizlemj konkrētās tiesvedības ietvaros.

Secinātais ir atzīts gan tiesību doktrīnā, gan nostiprināts judikatūrā.

Senāts atzīst, ka gadījumā, ja puse atbilstoši Civilprocesa likuma 44.pantam nav lietas izskatīšanas gaitā pieteikusi lūgumus par tiesāšanās izdevumu, tostarp arī izdevumu advokāta palīdzības samaksai, piedziņu, tad šos jautājumus nevar izlemt citā, pavisam jaunā tiesvedības procesā, prasību pamatojot ar Civillikuma normām par zaudējumu atlīdzināšanu (Civillikuma 1770.-1792.pants). Uz to norādījis Vladimirs Bukovskis, sakot, ka: „Jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. (..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" *(V.Bukovskis. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga, 1933, 421.lpp.) (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2011.gada*

*6.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-143, 7.punkts).*

Kā jau norādīts iepriekš, apstrīdētais regulējums paredz, ka personai civilprocesuālā kārtībā ir atlīdzināmi izdevumi par juridisko palīdzību, ja to sniedzis advokāts Civilprocesa likuma izpratnē izpratnē. Savukārt tad, ja personai juridisko palīdzību sniegusi kāda cita persona, kura nav advokāts Civilprocesa likuma izpratnē, izdevumi par juridisko palīdzību nav atlīdzināmi *(2014.gada 7.februāra Satversmes tiesas spriedums lietā Nr.2013-04-01 „Par Civilprocesa likuma 33.panta trešās daļas 1.punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. un 92.pantam", 22.punkts).*

Atbilstoši minētajam Civilprocesa likuma regulējumam arī atbildētājam rodas tiesiskā paļāvība, kādos gadījumos un kādā apmērā viņam būtu nepieciešams atlīdzināt izdevumus, kurus varētu attiecināt uz tiesas izdevumiem, t.sk., ar lietas vešanu saistītos izdevumus.

Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ietver arī tiesvedības sagatavošanas darbības. Saskaņā ar Latvijas Republikas Advokatūras likuma 3.pantu advokāts ir neatkarīgs un profesionāls jurists, kas sniedz juridisko palīdzību, aizstāvot un pārstāvot tiesā un pirmstiesas izmeklēšanā personu likumīgās intereses, sniedzot juridiskas konsultācijas, gatavojot juridiskus dokumentus un veicot citas juridiskas darbības.

Likuma 48.pantā arī norādīts advokāta pilnvaru loks sniedzot juridisko palīdzību.

No prasības pieteikumam pievienotā Sadarbības līguma un pilnvaras izriet, ka izdevumi 103,30 *euro* tiek maksāti SIA „Julianus Inkasso Latvija" par sniegtajiem pakalpojumiem zaudējumu piedziņai, regresa kārtībā ceļot prasību tiesā. Prasības pieteikumā tieši norādīts, ka zaudējumi fiksētās maksas 103,30 *euro* apmērā radās par „zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana utt.)".

Tiesas ieskatā, ne pēc izdevumu apzīmējuma, ne pēc darbību rakstura, ne satura nav pamata šaubām, ka samaksa par šīm darbībām attiecināma uz lietas vešanas izdevumiem. Tiesas ieskatā tās ir tipiskas darbības, kas tiek veiktas, sniedzot juridisko palīdzību - gatavojot juridiskus dokumentus un veicot citas juridiskas darbības prasības tiesvedības nodrošināšanai. Tāpēc tie atzīstami par izdevumiem, kas saistīti ar lietas vešanu Civilprocesa likuma izpratnē.

Tiesas ieskatā, Civilprocesa likuma nosacījumi, kas nosaka ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu, ir speciālās normas, kas paredzētas tieši noteiktā civilprocesuālā jautājuma risināšanai. Nav pamata uzskatīt, ka ar citas materiāltiesiskās normas regulējumu likumdevējs ir vēlējies atsevišķām prasītāju grupām paplašināt civilprocesuālās tiesības saņemt ar lietas vešanu saistītos izdevumus. Ja tiek apmierināts prasītājas prasījums par šo izdevumu atlīdzināšanu, tad tiek akceptēta situācija, ka citās civillietās dalībnieki, kuru prasības ir apmierinātas, nevar prasīt ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzinašanu, ja tie nav izdevumi advokāta palīdzības samaksai, bet prasītāja, iesniedzot regresa prasību, var prasīt arī šādiem izdevumiem atbilstošu atlīdzības piedziņu. Turklāt uz tiem tad nav arī attiecināmi Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktā, ceturtajā un piektajā daļā noteiktie ierobežojumi.

Tiesa uzskata, ka nav izvērtējama norāde uz tiesu praksi lietā Nr.C24087516, kurā ar 2017.gada 7.marta Zemgales apgabaltiesas spriedumu prasība noraidīta.

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par zaudējumu piedziņu 103,30 *euro* apmērā kā nepamatota ir noraidāma.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļu pēc 2014.gada 1.janvāra piedzītās summas konvertējamas uz *euro.*

Tiesa konstatē, ka prasītāja korekti konvertējusi latos norādītās summas uz *euro.*

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji un no atbildētāja piedzenams pamatparāds 456,10 *euro* un likumiskie nokavējuma procenti par laika periodu no 2013.gada 14.jūlija līdz 2018.gada 22.janvārim 45,61 *euro*. Savukārt prasība daļā par fiksētās maksas 103,30 *euro* par zaudējumu piedziņu par tiesvedības pakalpojumiem ir noraidāma.

Prasības pieteikumā ietverts lūgums atzīt prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% procentus gadā no galvenā parāda.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katra parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Minētā panta ceturtā daļa noteic, ka likumiskie nokavējuma procenti ir aprēķināmi tikai no paša kapitāla.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Civillikuma 1811.pants noteic, ka katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i., nolīdzinot parādu. Ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar naudu.

Saskaņā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām (*2016.gada 29.janvāra lēmums lietā Nr.SKC-1331/2016*) likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādīts tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu, 1760.pantu un 1765.panta pirmo un ceturto daļu un izveidojušos tiesu praksi (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņas 2014.gada 4.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-2742-14 (C17162112) un 2016.gada 29.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC- 1331/2016 (C28283311)* ) prasītājai par laika periodu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) ir atzīstamas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no piedzītās, bet nesamaksātās parāda pamatsummas 456,10 *euro*, ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Civilprocesa likuma 33.pants noteic, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo un otro daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītāja, ceļot prasību tiesā, samaksājusi valsts nodevu 90,75 *euro* (lietas 8.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro* (lietas 9.lapa).

Tiesa atzīst, ka, ievērojot Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumus, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama prasītājas samaksātā valsts nodeva 75,26 *euro* atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 3,30 *euro*, kopā 78,56 *euro*.

Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.$^{1}$pantu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, līdz ar to atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 41.panta pirmo daļu, 97., 189.,190., 192., 193., 195., 204.[1], 250.[25] un 250.[27]pantu, tiesa

**n o s p r i e d a**

**Prasību apmierināt daļēji.**

**Piedzīt** no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu apdrošināšanas akciju sabiedrībai „Balta", Reģ.Nr.40003049409,

- zaudējumus 456,10 *euro* (četri simti piecdesmit seši *euro* un 10 centi);
- likumiskos procentus par laika periodu no 2013.gada 14.jūlija līdz 2018.gada 22.janvārim 45,61 *euro* (četrdesmit pieci *euro* un 61 cents) un
- tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu 75,26 *euro* (septiņdesmit pieci *euro* un 26 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro* (trīs *euro* un 30 centi), pavisam kopā 580,27 *euro* (pieci simti astoņdesmit *euro* un 27 centi).

Naudas līdzekļus ieskaitīt AAS „Balta", pārstāves SIA „Julianus Inkasso Latvija", Reģ.Nr.40003717522, norēķinu kontā Nr.LV61HABA0551008868793, AS „Swedbank".

**Noraidīt** prasību daļā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā 103,30 *euro* (viens simts trīs *euro* un 30 centi) piedziņu.

**Noteikt** apdrošināšanas akciju sabiedrībai „Balta", Reģ.Nr.40003049409, tiesības par laika periodu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6% (seši procenti) gadā no piedzītā parāda summas 456,10 *euro* (četri simti piecdesmit seši *euro* un 10 centi), ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu apmērs sasniedzis kapitāla lielumu.

**Noteikt** /pers. A/, personas kods /personas kods/, sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2018.gada 17.maija, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese *(personiskais paraksts)* A.Ilstere